

Uitvoering en Handhaving Beleidsplan 2025-2028 Gemeente Hoorn

Versie: maart 2025

Team: Kwaliteitsmanagement en Ondersteuning

Zaaknummer: 2231076

Inhoudsopgave

1. Inleiding	3
2. Beleidskader	5
2.1 Missie en visie: aansluiten bij de bestuurlijke opgaven met een transparante uitvoering	5
2.2 Voldoen aan de wettelijke eisen	6
3. Prioriteiten Omgevingswet	7
3a. De bijdrage van U&H aan de gemeentelijke opgaven	7
3a.1 Woningbouwopgave en ontwikkeling van de stad	7
3a.2 Verduurzaming bestaande bouw en circulair (ver)bouwen	8
3a.3 Behoud en verduurzaming van het cultureel erfgoed	9
3a.4 Huisvesting: meerdere huishoudens in een pand	10
3a.5 Ondermijning	11
3b. Prioriteiten en doelstellingen wettelijke U&H taken	12
3b.1 Illegale (ver)bouw en strijdig of illegaal gebruik	12
3b.2 Constructieve veiligheid	12
3b.3 Brandveiligheid	13
3b.4 Openbare ruimte	14
3b.5 Kinderopvang	14
4. Uitvoeringsstrategie	15
4.1 Preventiestrategie	15
4.2 Vergunningstrategie	16
4.3 Toezichtstrategie	17
4.4 Handhavingstrategie	18
4.5 Gedoogstrategie	20
5. Organisatie en Kwaliteitsborging	21
5.1 Organisatie	21
5.2 Kwaliteitsborging	22

Bijlage 1 Evaluatie Beleidsplan vergunningen, toezicht en handhaving 2021-2025

Bijlage 2 Bijzondere Lokale Omstandigheden Hoorn (versie 1.0, d.d. 1 februari 2025)

1. Inleiding

Achtergrond

Uitvoering (vergunningverlening en toezicht) en handhaving (verder U&H) binnen het Omgevingsrecht zijn voor de gemeente belangrijke instrumenten ten behoeve van de kwaliteit van de fysieke leefomgeving. De gemeente biedt inwoners en ondernemers de mogelijkheid om initiatieven te realiseren: bouwen of een evenement organiseren en activiteiten uitvoeren die het milieu kunnen belasten. Dit vindt wel nadrukkelijk plaats binnen kaders en voorwaarden met het oog op bijvoorbeeld de constructieve veiligheid, (brand)veiligheid, monumentale waarden, het milieu, de gezondheid of de leefbaarheid en vitaliteit van een wijk.

Status beleidsplan

Voor de uitvoering van de U&H taken op basis van het omgevingsrecht is een beleidsplan wettelijk verplicht. De provincie als Interbestuurlijk toezichthouder (IBT) ziet toe op de toepassing van de kwaliteits- en procescriteria. Het U&H Beleidsplan 2025-2028 (verder: U&H Beleidsplan) geeft invulling aan deze criteria en is een richtinggevend document. Het legt het volgende vast:

- De kaders waarbinnen het gemeentebestuur de U&H-taken wil en moet uitvoeren.
- De prioriteiten en opgaven in relatie tot de bestuurlijke opgaven.
- De organisatie en borging van de uitvoering van de wettelijke taken.

Het borgen van de kwaliteit van de uitvoering is een verantwoordelijkheid van het college. De gemeenteraad heeft de kader hiervoor vastgelegd in de 'Verordening Kwaliteit Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving'.

Het U&H Beleidsplan is vooral een leidraad voor de uitvoering van de vergunning-, toezicht- en handhavingstaken door de teams Kwaliteitsmanagement en Ondersteuning (K&O) en Ruimtelijke Ontwikkeling en Bouwen (ROB) maar raakt ook andere teams. Deze beide teams vormen samen de Uitvoerings- en Handhavingsorganisatie (verder U&H organisatie). Dit is aan de orde als het gaat om de vitaliteit van de stad, het behoud van het cultureel erfgoed en de aanpak van verduurzaming bij de bouwopgave in Hoorn en de bouwopgave zelf. Maar ook bij de veiligheid en leefbaarheid in de wijken en de aanpak van ondermijnende criminaliteit.

Het U&H Beleidsplan 2025-2028 wordt vastgesteld door het college en ter informatie aan de gemeenteraad aangeboden.

Reikwijdte

Het voorliggende U&H Beleidsplan heeft betrekking op de U&H taken op basis van de Omgevingswet en de daaraan gelieerde landelijke en lokale wet- en regelgeving: het Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl), het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl), het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal), de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb), het omgevingsplan en de Verordening Fysieke Leefomgeving gemeente Hoorn (VFL Hoorn). Daarnaast zijn taken meegenomen die niet onder het regime van de Omgevingswet vallen. Het gaat om onder andere de Alcoholwet, Afvalstoffenverordening, de Apv en Wet Kinderopvang. Ook zijn onderwerpen uit het Veiligheidsbeleid 2026 met speerpunten op het gebied van openbare orde en veiligheid, zoals de aanpak van ondermijnende criminaliteit en gebiedsgerichte aanpak (overlast locaties) betrokken. Daar waar de uitvoering van Omgevingswet taken een relatie hebben met onderwerpen uit het Veiligheidsbeleid 2026 wordt een relatie gelegd.

De uitvoering van de taken gebeurt door de U&H organisatie, binnen het domein Stedelijke ontwikkeling en

beheer. De uitvoering van de U&H taken die betrekking hebben op brandveiligheid zijn belegd bij de Veiligheidsregio Noord-Holland Noord (verder: VR NHN). De U&H taken die betrekking hebben op milieubelastende activiteiten (MBA's) worden uitgevoerd door de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord (verder: OD NHN). Voor de uitvoering van deze taken heeft de OD NHN een Uitvoerings- en Handhavingsstrategie (U&H-strategie) opgesteld. De milieutaken vallen daarom buiten het bestek van het U&H Beleidsplan van de gemeente Hoorn. Over de uitvoering van brandveiligheids- en milieutaken zijn met de VR NHN en OD NHN dienstverleningsovereenkomsten afgesloten. Het toezicht op de kinderopvang voor de gemeente wordt door de GGD Hollands Noorden (verder: GGD HN) uitgevoerd.

Ontwikkelingen

Het U&H Beleidsplan borduurt voort op en vervangt het Beleidsplan VTH 2021-2025. Er zijn daarbij op basis van eigen en externe beoordelingen, wel enkele wissels omgezet / aandachtspunten:

- De prioriteiten bij de inzet van de U&H organisatie zijn gekoppeld aan de bestuurlijke opgaven van de gemeente, zoals vastgelegd in de Omgevingsvisie. De vraag is daarbij steeds: "wat kan de inzet van U&H organisatie bijdragen aan het realiseren van deze opgaven?" Er is getracht de doelen bij de prioriteiten zo concreet mogelijk te maken. Bij de opgave voor de U&H organisatie over 'Verduurzamen' is die bijdrage echter nog onduidelijk.
- De indicatoren om de doelen te monitoren zijn concreter gemaakt, met de verwachting dat zo beter inzicht ontstaat op het realiseren van de doelen.
- De instrumenten in de U&H beleidscyclus, te weten het beleidsplan, uitvoeringsplan, monitoring en verslaglegging, worden beter op elkaar afgestemd. Uitvoering en beleid zijn nadrukkelijk betrokken bij de opzet van dit U&H Beleidsplan en zijn daardoor meer gelijkwaardig naast elkaar geplaatst. Beleidsvorming zal – zeker onder de Omgevingswet – mede tot stand komen door de ervaringen in de uitvoering.
- Aandacht voor de verdere implementatie van de Wkb (afbouwen bouwtoezicht, borgen van de uitvoering van het toezicht op brandveiligheid door de VR NHN), het werken met de omgevingstafel voor de integrale afweging van complexe situaties en regelgeving

Leeswijzer

Het U&H Beleidsplan is als volgt opgebouwd. Hoofdstuk 2 beschrijft de missie, visie en doelen waarop de U&H organisatie wordt ingezet. Hoofdstuk 3 schetst de beoogde bijdrage van de inzet aan de gemeentelijke opgaven en de prioriteiten bij de uitvoering van de wettelijke taken. De algemene uitvoeringsstrategie staat in hoofdstuk 4. Tenslotte beschrijft hoofdstuk 5 hoe de uitvoering is georganiseerd en de kwaliteit is geborgd. De bijlage blikt kort terug op de afgelopen jaren en dient als evaluatie, daarnaast schetst het de belangrijkste ontwikkelingen voor de komende jaren.

2. Missie, visie en doelen en wettelijk kader

De inzet van de U&H organisatie in de periode 2025-2028 gebeurt op basis van de Hoornse missie en visie. Dit is vertaald naar hoofddoelstellingen die aansluiten op de bestuurlijke opgaven, het voldoen aan de wettelijke eisen, het meebewegen met de Omgevingswet en Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (verder: Wkb) en een transparante en consequente U&H strategie.

2.1 Missie en visie: aansluiten bij de bestuurlijke opgaven met een transparante uitvoering

De missie beschrijft bijdrage aan de fysieke leefomgeving door de U&H organisatie in Hoorn.

De missie is - samen met inwoners, ondernemers en instellingen werken aan de groei en versterking van de stad. We spelen soepel in op: bestuurlijke opgaven, ontwikkelingen in de maatschappij en initiatieven van inwoners en ondernemers.

Door de U&H organisatie zal, zoals verwoord in de missie, nadrukkelijk worden bijgedragen aan het realiseren van deze opgaven.

De visie is dat de bijdrage van de U&H organisatie gebeurt op basis van een transparante uitvoeringsstrategie en in samenwerking met de partners van andere taakvelden én inwoners, ondernemers en instellingen. De bijdrage is gericht op het bevorderen van een leefbare, veilige en duurzame leefomgeving. Dit allemaal binnen de wettelijke kaders en het voldoende geborgd zijn van de kwaliteit van de uitvoering.

Die bijdrage is echter niet altijd goed zichtbaar. In het U&H Beleidsplan wordt de relatie, waar mogelijk, daarom nadrukkelijker gelegd:

- Voor welke opgaven en opgaven ligt er een duidelijke relatie met de inzet van de U&H organisatie. Kanttekening is wel dat bijvoorbeeld bij de opgaven op Verduurzaming de relatie met de U&H processen nog niet duidelijk is.
- Wat is de bijdrage van de U&H processen aan de realisatie van de opgaven? Dat wil zeggen het mogelijk maken van ontwikkelingen en initiatieven maar ook het voorkomen, verkleinen en beheersen van risico's.
- Wat betekent de bijdrage voor de wijze waarop U&H processen worden ingezet? Wat is met andere woorden de U&H strategie?

Bij de inzet van U&H taken zijn voor deze beleidsperiode vier hoofddoelen vastgesteld. Deze dragen bij aan de missie en visie en toekomstige ontwikkelingen zoals verdere verbetering van de uitvoering en werkprocessen en uitvoering van de Omgevingswet en Wkb. Deze hoofddoelstellingen worden verfijnd naar prioriteiten en waar aan de orde activiteiten. Deze laatste zijn opgenomen in het jaarlijkse uitvoeringsplan. De vier hoofddoelen zijn:

Hoofddoelstellingen:	Activiteiten:	Resultaat
1. Het leveren van een bijdrage aan de opgave kwaliteit, duurzaamheid en welstand op de woningmarkt en leefbaarheid in de wijken.	We geven uitvoering aan de bestuurlijke ambitie (opgaven) door het opstellen van dit U&H Beleidsplan en een jaarlijks U&H Uitvoeringsplan.	Uitvoering is gegeven aan de prioriteiten en daarbij horende activiteiten uit het U&H Beleidsplan en U&H Uitvoeringsplan.
2. Het verbeteren van bestaande werkwijzen en processen die voortkomen uit de Omgevingswet en	De U&H werkprocessen worden aangepast aan de Omgevingswet en Wet Kwaliteitsborging voor het bouwen	De werkwijzen en processen van de U&H taken zijn geoptimaliseerd en

Wet Kwaliteitsborging voor het bouwen en verbetering van het samenspel tussen beleid en uitvoering.	door onder meer betere afstemming tussen beleid en uitvoering en samenwerking met externe partners.	werkafspraken tussen beleid en uitvoering zijn geborgd.
3. Het realiseren van een sluitende beleidscyclus overeenkomstig de wettelijke kwaliteitseisen.	De U&H taken worden uitgevoerd conform dit U&H Beleidsplan en het jaarlijkse Uitvoeringsplan.	Het optimaliseren van de beleidscyclus door jaarverslag en het (jaarlijkse) U&H plan beter op elkaar af te stemmen.
4. Het realiseren van een U&H monitoringsysteem.	We benoemen in dit U&H Beleidsplan indicatoren bij de doelstellingen en zorgen deze beleidsperiode dat we de U&H doelen en activiteiten kunnen monitoren.	Er een functionerend informatiesysteem/dashboard is voor het monitoren van de U&H taken. Het monitoringsysteem is een groeiproces.

2.2. Voldoen aan de wettelijke eisen

De uitvoering van de U&H taken moet voldoen aan wettelijk vastgelegde kwaliteitscriteria. Daarbij wordt een onderscheid gemaakt in 'procescriteria' en 'kwaliteitscriteria'. De procescriteria leggen vast waaraan het beleidsvormings- en uitvoeringscyclus, de zogenaamde 'BIG8', moet voldoen.

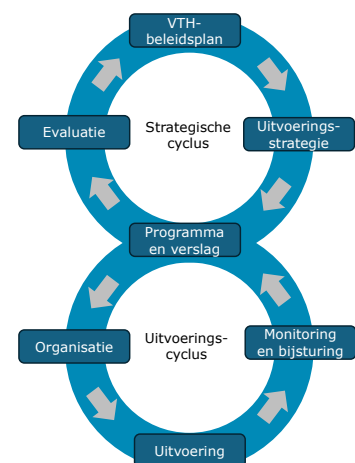
Samengevat betekent dat de gemeente moet beschikken over:

- Een Beleidsplan U&H waarin de bestuurlijke en beleidsmatige kaders en (op basis van een risicoanalyse) de prioriteiten zijn vastgesteld en waarin is beschreven hoe de uitvoering is geborgd (uitvoeringsstrategie).
- Een jaarlijks op te stellen U&H Uitvoeringplan en jaarverslag.

Ook moeten voldoende personele en financiële middelen zijn geborgd en de uitvoering worden gemonitord, geëvalueerd en waar nodig (tussentijds) bijgesteld.

Naast deze procescriteria zijn er 'robuustheidscriteria'. Hierin is vastgelegd welke expertise beschikbaar moet zijn om de U&H-taken uit te voeren. Dat gaat zowel om de meer generieke functies van vergunningverlener en toezichthouder, maar ook om specialistische kennis op het gebied van duurzaamheid, cultuurhistorie of stedenbouw.

De gemeenteraad ziet op de hoofdlijnen van het beleid als het gaat om de kwaliteit van de uitvoering. Dit is vastgelegd in de Verordening kwaliteit vergunningverlening, toezicht en handhaving Hoorn. Deze verordening is door de gemeenteraad vastgesteld op 17 oktober 2023. Of gemeente Hoorn voldoet aan de wettelijke eisen wordt ieder jaar getoetst door provincie Noord-Holland in het kader van het Interbestuurlijk Toezicht Omgevingswet.

3. Prioriteiten Omgevingswet

De capaciteit om alle U&H-taken uit te voeren zal nimmer voldoende zijn. Er moeten keuzes worden gemaakt en prioriteiten worden gesteld. Bij de prioritering gaan we uit van:

- Dienstverlenende taken: dit betreft onze klantgestuurde (reguliere) taakuitvoering die is gebaseerd op vergunningaanvragen, meldingen, inspecties en landelijk voorgeschreven uitvoering.
- Beleid gestuurde taken: dit betreft de inzet van U&H-instrumenten om uitvoering te geven aan vastgesteld gemeentelijk beleid of landelijke prioriteiten (zie paragraaf 3a).
- Risico gestuurde taken: dit betreffen prioriteiten op basis van onze jaarlijkse omgevings(risico)analyse. Het gaat daarbij met name om fysieke veiligheidsrisico's en risico's voor de leefomgeving (zie paragraaf 3b).

Deze taken zijn aanleiding keuzes over de jaarlijkse inzet van capaciteit en middelen te maken. Het stellen van prioriteiten is een gezamenlijke opgave. De prioriteiten die in de paragrafen 3a. en 3b. zijn genoemd, hebben de indicatie 'hoog'. Deze worden daarom met voorrang opgepakt door de U&H organisatie. Voor wat betreft de prioriteit 'Verduurzaming' geldt dat nog niet duidelijk is wat de effecten ervan zijn op de U&H processen. Zodra hierover meer duidelijk is, zal dit geïntegreerd worden in de betreffende processen. Voor de overige taken geldt dat inzet erop plaatsvindt met een andere intensiteit. Het verschil gaat om de diepgang van de toetsing van een vergunningaanvraag, de frequentie van toezicht en het inplannen van een handhavingsactiviteit.

De prioriteiten in dit hoofdstuk vinden hun basis in de 'beleid - en risico gestuurde taken'. Voor wat betreft de 'dienstverlenende U&H taken' geldt dat deze binnen de reguliere taakuitvoering worden opgepakt. Het gaat dan om: het voeren van vooroverleg, intake en behandeling van aanvragen, meldingen, klachten, handhavingsverzoeken en zienswijzen, behandeling bezwaar en beroep, toetsing en toezicht op basis van toetsprotocol.

3a. Bestuurlijke opgaven (Beleid gestuurde taken)

De U&H organisatie levert een bijdrage aan de realisatie van de gemeentelijke opgaven zoals vastgelegd in de Omgevingsvisie. In het licht daarvan ligt de prioriteit van de inzet van U&H organisatie in 2025-2028 op de volgende (bestuurlijke) opgaven die bijdragen aan de vitaliteit, gezondheid en kwaliteit van de woon- en leefomgeving:

- het aantrekkelijk maken van bestaande en nieuwe wijken;
- het verder verduurzamen;
- het werken aan een socialere, gezondere en veiligere omgeving.

Deels is de U&H organisatie leidend bij het uitvoeren van de opgaven, bijvoorbeeld bij de vergunningverlening van bouwinitiatieven, behoud van het cultureel erfgoed, het toezicht op illegale verbouw en illegaal gebruik in een pand. Deels zijn de U&H activiteiten ondersteunend aan andere taakgebieden van de gemeente of samenwerkingspartners, bijvoorbeeld bij de aanpak van ondermijning en stimuleren van verduurzaming van panden. In dit hoofdstuk wordt geschetst hoe de U&H organisatie een bijdrage kan leveren aan het realiseren van de bestuurlijke prioriteiten.

3a.1 Het aantrekkelijk maken van bestaande en nieuwe wijken

De gemeente Hoorn heeft de ambitie om verder te groeien als aantrekkelijke stad. Eén van de belangrijkste opgaven daarin is de woningbouw. Belangrijk daarbij is het mengen van functies zoals wonen, werken, recreatie en sport en spel. Dit kan bijdragen aan een leefbare, veilige en gezonde buurt. In het kader van de Woondeal die in 2023 voor Noord-Holland Noord is gesloten tussen het Rijk, de provincie en gemeenten is afgesproken dat er in Hoorn tot en

met 2030 6.000 woningen worden bijgebouwd. Tot 2040 wil de gemeente nog eens 4.000 – 6.000 woningen realiseren. Voorbereidingen hiertoe zijn reeds in gang gezet en raken deze U&H organisatie in deze beleidsperiode.

De prioriteit ligt bij de realisatie van de Poort van Hoorn en andere ontwikkelingen binnen de ring van de Provincialeweg. Het gaat bij het realiseren van de woningbouwopgave niet alleen om nieuwbouw, maar ook om de herbestemming bijvoorbeeld kantoorpanden tot woningen.

Bij de realisatie van deze opgave speelt de U&H organisatie een belangrijke rol. Het team geeft voorlichting en advies aan aanvragers van een omgevingsvergunning, het doorlopen van de vergunningprocedures en het houden van toezicht op de naleving van de vergunningvoorschriften en toezicht op sloop. In de aanpak gaat het ook om samenwerking van de OD NHN en VR NHN. Veelal gaat het om reguliere werkzaamheden. Om tijdig in te kunnen spelen om deze toekomstige planontwikkelingen zal de U&H organisatie in de voorbereidingsfase van deze plannen betrokken moeten worden. Dit zal later bijdragen aan een efficiënter proces van vergunningverlening, participatie en inspraak.

Voorafgaand aan een aanvraag voor een omgevingsvergunning kan het initiatief besproken worden op de Intake- en Omgevingstafel. Betreft het een complex initiatief en past het initiatief niet in het omgevingsplan dan volgt bespreking op de Omgevingstafel. Gesprekspartners die voor het initiatief belangrijk zijn, zoals de gemeente, het waterschap, de provincie, de omgevingsdienst en de veiligheidsregio zoeken samen met de initiatiefnemer naar de beste manier om het initiatief mogelijk te maken. Verrassingen tijdens de aanvraagprocedure kunnen zo worden beperkt en het versnelt de aanvraagprocedure voor een initiatief.

Doelen:

Versnelling van het woningbouwprogramma betekent:

- 1. Een efficiënt vergunning proces bij planontwikkeling over projecten en omgevingsplannen die behandeld worden aan de grote Omgevingstafel.*
- 2. Benutten van de bestaande woningvoorraad door mee te werken aan aanvragen om vergunning die passen binnen de regels voor woningsplitsen en kamerverhuur.*

Indicator:

- 1a. Vaststellen procesbeschrijving planontwikkeling.*
- 1b. Evalueren van het proces planontwikkeling.*
- 2a. Toename van het aantal aanvragen voor woningsplitsen en kamerverhuur (0-jaar = 2024).*
- 2b. Toename van het aantal verleende vergunningen voor woningsplitsen en kamerverhuur (0-jaar = 2024).*

3a.2 Verduurzamen (bestaande bouw en toekomstbestendig (ver)bouwen)

De gemeente zet breed in op verduurzaming, ook op de gemeentelijke panden. De ambitie is om in 2040 energieneutraal en 100 procent circulair te zijn. Zoals hiervoor aangegeven is verduurzaming een belangrijk speerpunt bij nieuwbouwprojecten en herontwikkelingsprojecten en stimuleert de gemeente de verduurzaming van bestaande bouw. Verduurzaming is niet alleen belangrijk vanuit een oogpunt van milieu (materiaalgebruik) en klimaat (CO₂-neutraal), maar ook vanuit een oogpunt van 'betaalbaar wonen'. De aandacht voor verduurzaming wordt stapsgewijs geïntegreerd in de reguliere U&H processen voor (nieuw)bouw- en verbouwactiviteiten en onderhoud, renovatie en herbestemming van monumenten. Bij de inzet van deze processen wordt binnen de landelijke kaders getoetst aan de energieprestatienormen. Naast deze landelijke kaders heeft Hoorn ook bovenwettelijke opgaven. Zie hiervoor Convenant Toekomstbestendig Bouwen dat Hoorn heeft ondertekend. Doel van het convenant is de kwaliteit van nieuwe woningen en gebouwen te verhogen en de leefbaarheid te verbeteren.

Ook voor bedrijven en kantoorgebouwen (waaronder de gemeentelijke gebouwen) ligt er een opgave in de verduurzaming. Dit gaat over de wettelijke energiebesparingsplicht, de Erkende Maatregelen Lijst (EML-plicht). De OD NHN houdt toezicht op energiebesparende maatregelen door bedrijven en kantoorgebouwen. Daarnaast krijgen we te maken met de WPM (rapportageplicht Werkgebonden Personenmobiliteit voor werkgevers met meer dan 100 werknemers). Toezicht hierop door de OD NHN is mogelijk vanaf 2025 (administratief) en 2026 (inhoudelijk). De ambitie, omvang van de taak en de financiering bespreekt de OD NHN met de gemeenten. Dit is geborgd in het Uitvoeringsprogramma van de OD NHN.

Gemeente Hoorn heeft zich in januari 2024 net als 45 andere partijen aangesloten bij de Circulaire Deal Secundaire Bouwmaterialen Noord-Holland Noord. De partijen zetten zich in om hergebruik van bouwmaterialen te stimuleren door circulair te slopen. De inzet van de provincie is uiteindelijk ook om 'Circulair slopen en bouwen' in de sloop- en bouwaanvragen (vergunningtraject) op te nemen. De gevolgen van de 'Circulaire Deal secundaire Bouwmaterialen NHN' d.d. 13 september 2024 voor de U&H processen zijn nog niet duidelijk.

Doelen:

1. *Verduurzaming is een integraal speerpunt bij nieuwbouwprojecten en herontwikkelingsprojecten.*
2. *Het gebruik van primaire grondstoffen is in 2030 met 50% gedaald*
3. *Bedrijven en instellingen voldoen aan de wettelijke energiebesparingsplicht (EML) en het Besluit CO₂ reductie Werkgebonden Personenmobiliteit (bron: U&H programma OD NHN).*

Indicator:

1. *Nog nader te bepalen; verduurzaming wordt stapsgewijs geïntegreerd in de reguliere U&H processen.*
2. *Nog nader te bepalen; afhankelijk van de uitkomst van de Circulaire Deal Secundaire Bouwmaterialen Noord-Holland Noord.*
3. *OD NHN monitort dit doel en levert verantwoording.*

3a.3 Verduurzamen en behoud van het cultureel erfgoed

In Hoorn bevinden zich ruim 800 monumenten, waarvan 383 Rijksmonumenten en 423 gemeentelijke monumenten. Daarnaast zijn er beeldbepalende panden die weliswaar geen monumenten zijn, maar die wel een beschermde status hebben. Dat geldt onder andere voor het voormalige pand van V&D. De historische binnenstad is in zijn geheel aangewezen als Rijksbeschermd stadsgezicht. De gemeentelijke opgaven op het vlak van erfgoed (monumenten en archeologie) zijn vastgelegd in de Erfgoedvisie 2017-2025 (Erfgoed als fundament). Deze wordt in 2025 geactualiseerd.

Bij het behoud van het cultureel erfgoed ligt een belangrijke taak voor de U&H organisatie. Voor onderhoud, verduurzaming en/of herbestemming is een vergunning nodig. Daarbij gelden strikte eisen wat betreft welstand, brandveiligheid en gebruik. In vervolg op de pilot 'Brandveiligheid monumenten' zal brandveiligheid bij monumenten deze beleidsperiode een vervolg krijgen. De aandacht voor brandveiligheid heeft zowel te maken met het behoud van monumenten (een aantal monumenten mogen niet door brand verloren gaan) als met de grotere kwetsbaarheid ten opzichte van moderne bouw. Deze kwetsbaarheid zit zowel in de constructie van panden (brandbare materialen, ontbreken brandscheiding tussen panden), de zelfredzaamheid vanuit panden als de toegang voor hulpdiensten.

De gemeentelijke opgave is om monumentale panden ook te verduurzamen. Daarvoor biedt de gemeente subsidiemogelijkheden aan. Bij het plaatsen van zonnepanelen kunnen er wel beperkingen zijn met het oog op het monumentale karakter van een monumentaal pand.

De monumenteigenaren kunnen hiervoor terecht bij een monumentenadviseur van het Duurzaam Bouwloket.

In de aanpak zet de gemeente waar mogelijk in op preventie. Het gaat om bewustwording. Dit betekent dat voorlichting en advies wordt gegeven aan een initiatiefnemer, voordat een aanvraag wordt ingediend. Dan wordt bekeken of en zo ja hoe een initiatief mogelijk is te maken. Zo kan bijvoorbeeld worden voorkomen dat subsidie wordt toegekend aan een verduurzamingsinitiatief waar uiteindelijk geen vergunning voor kan worden verleend. Ook wordt ingezet op extra toezicht op monumenten. Met deze aanpak wordt zicht gehouden op de instandhouding van monumenten, en er geen monumentale kwaliteiten verloren gaan.

Doelen:

1. *Verbouw, renovatie en verduurzamen van monumenten vindt plaats overeenkomstig de verleende vergunning.*
2. *Eigenaren van monumenten zijn zich bewust van de risico's over brandveiligheid gericht op:*
 - a. *het voorkomen van brand bij monumenten (bewustwording);*
 - b. *(brand)schade en omvang van brand bij monumenten te beperken.*
3. *Voorkomen van het in verval raken (verwaarlozing) van monumenten (Instandhoudingsplicht).*

Indicator:

1. *Alle gecontroleerde vergunde werkzaamheden voldoen aan de gestelde voorschriften uit de vergunning (Digitale Checklisten).*
- 2a. *Ontwikkelen van een selectie van nog te bepalen (top)monumenten die structureel worden geïnspecteerd op brandveiligheid.*
- 2b. *vergroten van kennis bij inwoners over risico's over brandveiligheid van alle monumenten.*
- 3a. *Van een monument dat in verval is, wordt verder verval voorkomen.*
- 3b. *Opstarten van een handavingsprocedure gericht op instandhouding van het monument.*

3a.4 Socialere, gezondere en veiligere woon- en leefomgeving: meerdere huishoudens in een pand

In de gemeente Hoorn zijn er beleidsregels over kamerverhuur en woningsplitsen. Deze beleidsregels maken kamerverhuur en woningsplitsing onder voorwaarden mogelijk en bevatten regels om ongewenste effecten zoveel mogelijk te voorkomen. De regels zijn ook van toepassing op arbeidsmigranten. De handhaving kent uitdagingen, zoals illegale (strijdige) bewoning tegengaan, een humane en veilige huisvesting en de aanpak van overlast voor de omgeving. De problemen hangen vaak samen met de wijze hoe de huisvesting is geregeld door werkgevers en uitzendbureaus. In de praktijk betekent dit dat er veelal meer personen in een pand wonen dan waarvoor het geschikt is. Er zijn in de gemeente Hoorn naar schatting honderden panden waar (mogelijk) sprake is van strijdig gebruik en illegale bewoning. Dit betreft overigens niet alleen huisvesting van arbeidsmigranten.

De gemeente heeft de aanpak van strijdig gebruik aangescherpt door meer toezicht en handhaving in te zetten. Dit lost het probleem echter niet op. Er is krapte op de woningmarkt en mede daardoor is er onvoldoende woonruimte. De rol van de U&H organisatie is vooral gelegen in het in beeld brengen van strijdig gebruik, het toezichthouden op strijdige en illegale huisvestingssituaties en handhaven op overtredingen en waar mogelijk verlenen van een omgevingsvergunning. Bij de aanpak wordt indien van toepassing samengewerkt met team Dienstverlening en andere organisaties zoals politie en Parkmanagement Hoorn.

In verband met diverse problemen op de verhuurmarkt voor woningen zijn recent twee wetten in werking getreden die relevant zijn voor de gemeente, te weten de Wet betaalbare huur en Wet goed verhuurderschap. Inschatting is dat de uitvoering van deze wetten plaats zal vinden binnen de reguliere werkzaamheden. De handhavende rol voor het gemeentebestuur op de maximale huurprijs is ingegaan op 1 januari 2025.

Doel:

1. In beeld brengen van strijdig gebruik door:
 - a. toezicht op strijdige en illegale huisvestingssituatie;
 - b. handhaven op overtredingen.
2. Huisvesting van meerdere huishoudens in een pand voldoen aan de afgegeven omgevingsvergunning.

Indicator:

- 1a. Afname van het aantal geconstateerde overtredingen (0 jaar = 2025).
- 1b. Afname van het aantal opgelegde handhavingsbesluiten (0 jaar = 2025).
2. Toename van het aantal verleende vergunningen voor kamerverhuur en woningsplitsen (0 jaar = 2024).

3a.5 Socialere, gezondere en veiligere woon- en leefomgeving: aanpak ondermijning

Gemeenten hebben, naast de inzet van strafrecht door politie en Openbaar Ministerie, een steeds grotere rol bij de aanpak van georganiseerde en ondermijnende criminaliteit. Met ondermijning wordt bedoeld de verwevenheid van de illegale onderwereld met de legale bovenwereld: criminelen hebben legale 'functies' nodig voor hun praktijken: panden, transportmiddelen, expertise, toegang tot geldverkeer, vergunningen, toegang tot informatie etc.

De zogenaamde bestuurlijke aanpak van ondermijning van gemeenten is vooral gericht op het voorkómen dat ondermijnende criminaliteit voet aan de grond krijgt in de legale bovenwereld. De gemeente Hoorn doet dat onder de vlag van het Regionale Informatie en Expertise Centrum NH en in samenwerking met onder andere de gemeenten in Westfriesland, de politie, het OM, de Belastingdienst, Parkmanagement Hoorn en de woningcoöperaties. De gemeentelijke opgaven voor de aanpak van ondermijning zijn vastgelegd in de Veiligheidsambitie 2026.

De controles die de gemeente (U&H organisatie) en de OD NHN uitvoeren op basis van de Omgevingswet zijn uiteraard vooral gericht op de naleving van de algemene regels en vergunningvoorschriften. Ook zijn er toezicht- en handhavingsactiviteiten (door gemeente, politie en OD NHN) ten behoeve van de aanpak van ondermijning op bedrijfsterreinen. Dit gebeurt door gezamenlijke controles op basis van bijvoorbeeld signalen die zijn ontvangen. Dit kan leiden tot een bestuurlijke interventie.

Doel: (bron: Veiligheidsambitie 2026 Hoorn)

De gemeente Hoorn is een alerte en weerbare organisatie tegen ondermijning door het opwerpen van barrières en het inzetten van bestuursrechtelijke maatregelen.

Ondernemers/pandeigenaren (in kwetsbare branches) bewuster maken van ondermijningsrisico's.

Indicator:

Vergroten van kennis van ondernemers/pandeigenaren over risico's van ondermijning.

3b. Omgevingsanalyse (Risico gestuurde taken)

Bij de uitvoering van de wettelijke U&H-taken moeten prioriteiten worden gesteld. Bij het bepalen van die prioriteiten zijn de risico's die activiteiten met zich meebrengen leidend. Het kan bijvoorbeeld gaan om brandveiligheid, constructieve veiligheid en illegale bouw. Om een inschatting te maken van de risico's is er een jaarlijkse U&H omgevings(risico)analyse. Deze analyse, die een 'foto' oplevert van Hoorn, is gemaakt aan de hand van twaalf vragen die betrekking hebben op de uitvoering van de U&H taken. Op basis daarvan is voor de periode 2025-2028 een aantal

prioriteiten gesteld voor de inzet van de U&H organisatie. Ieder jaar vindt een herijking plaats van deze analyse. Deze paragraaf geeft een overzicht van de risico gestuurde prioriteiten bij de uitvoering van de wettelijke taken.

3b.1 Illegale (ver)bouw en illegaal gebruik

De gemeente wil inwoners, ondernemers ruimte bieden om initiatieven mogelijk te maken. Waar een initiatief niet binnen het omgevingsplan past, zal vindt er een afweging plaats of er toch ruimte is om dit (deels) mogelijk te maken. Uitgangspunt is en blijft overigens dat initiatiefnemers die willen (ver)bouwen, dit doen in overeenstemming met de geldende regels. Dit betekent dat een vergunning wordt aangevraagd of een melding wordt gedaan.

Het bouwen zonder vergunning of in afwijking van de vergunning is onwenselijk en kan risico's met zich meebrengen, bijvoorbeeld qua brandveiligheid of constructieve veiligheid. Zie de nadere toelichting hierna. Ook valt op dat initiatiefnemers de regelgeving verkeerd begrijpen. Men denkt dat een bouwactiviteit vergunningsvrij is, terwijl dit niet zo blijkt te zijn. Het kan leiden tot een (onomkeerbare) aantasting van monumentale waarden of 'verrommeling' van de omgeving door illegale bouwactiviteiten. Het (ver)bouwen zonder vergunning kan leiden tot het achteraf aanvragen van een vergunning of het moeten stoppen met bouwen of betalen van een dwangsom en zelfs het moeten afbreken van het bouwwerk. Dit willen we voor zijn.

Ook illegaal gebruik van bouwwerken is om verschillende redenen niet gewenst. Het gaat bijvoorbeeld om het gebruik van een pand voor (illegale) bewoning dat niet geschikt is voor bewoning of het uitvoeren van brandgevaarlijke activiteiten in een woonomgeving. Het kan tot onveilige of ongezonde situaties leiden. Het kan ook leiden tot verstoring van de omgeving, bijvoorbeeld door extra verkeersoverlast (zie hiervoor ook prioriteit 3a.4).

Doel:

(Ver)bouw en gebruik van een bouwwerk is in overeenstemming met de geldende regels; inwoners en ondernemers zijn bekend met de regels die gelden voor (ver)bouw en gebruik van een bouwwerk;

Indicator:

Afname van het aantal handhavingsverzoeken en handhavingsbesluiten, legalisatieverzoeken met omschrijving bouw (0 jaar = 2024).

3b.2. Constructieve veiligheid

Bouwwerken moeten constructief veilig zijn. Dit geldt in het bijzonder voor bouwwerken met een verhoogde kwetsbaarheid zoals:

- Constructief complexe (grote) bouwwerken;
- Bouwwerken voor grotere evenementen;
- Parkeergarages onder wooncomplexen.

Het gaat hierbij om bouwwerken waar de gemeente (vooralsnog) verantwoordelijk blijft voor de bouwtechnische toetsing en het bouwtoezicht. Bij deze bouwwerken vindt altijd een bouwtechnische toets plaats door de gemeente en heeft intensief bouwtoezicht en strikte handhaving prioriteit.

Dat geldt ook voor sloopactiviteiten die op basis van de risicomatrix bij bouw- en sloopactiviteit een hoog risico vormen. Dit document kan een initiatiefnemer invullen bij het bouwen of slopen van bouwwerken. Het ingevulde document geeft aan welke veiligheidsrisico's er zijn bij het bouwen of slopen.

Bij bouwwerken waar op basis van de het Besluit bouwwerken leefomgeving de bouwtechnische beoordeling en controle door gecertificeerde kwaliteitsborgers gebeurt, toetst de gemeente alleen de volledigheid van de rapportages en of de kwaliteitsborger heeft onderzocht of er Bijzondere Lokale Omstandigheden (BLO) zijn (zie bijlage 2). Inhoudelijke toetsing vindt steekproefsgewijs plaats of als kwaliteitsborger een melding doet van strijdigheid.

Doel:

Nieuw gerealiseerde gebouwen en bouwwerken in Hoorn zijn bij oplevering constructief veilig.

Indicator:

Geen enkel nieuw vergund bouwwerk, dat constructief wordt getoetst, wordt afgerond zonder voorafgaande constructieve goedkeuring (constructietoets is in alle gevallen afgerond voordat de toezichtzaak is afgerond).

3b.3 Brandveiligheid

Naast de constructieve veiligheid gaat het ook om brandveiligheid. Bouwwerken met verhoogde kwetsbaarheid zijn:

- Bouwwerken waar gebruikers minder zelfredzaam zijn (zoals zorginstellingen of scholen);
- Gebouwen met publieksfuncties (zoals scholen, winkelcentra, overheidsgebouwen, horeca);
- Monumentale panden met beperkte vluchtmogelijkheden bij het uitbreken van brand.

De controle op de brandveiligheid gebeurt door de VR NHN tijdens de bouw en na oplevering van de bouw. Bij kwetsbare bouwwerken zijn er ook periodieke controles in de gebruiksfase. De beleidsmatige uitgangspunten en opgaven van de VRN HN zijn vastgelegd in het beleidsplan 2024-2027 (Samen slagvaardiger voor de toekomst).

De gemeente Hoorn en VR NHN hebben afgesproken om meer inzet te plegen op preventie. Het gaat om meer voorlichting na ontvangst van een initiatief. Brandveiligheid staat bijvoorbeeld standaard op de agenda van de 'omgevingstafel' waar initiatieven en vergunningsaanvragen integraal worden behandeld.

Het toezicht op bouwwerken bij evenementen wordt gedaan op basis van de Besluit brandveilig gebruik en basishulpverlening overige plaatsen (BGBOP). Het toezicht is afhankelijk van de aard en omvang van de risico's van de activiteiten. Controle op het voldoen aan de brandpreventie-eisen vindt vooraf en/of tijdens het gebruik uitgevoerd.

Doelen:

1. *Nieuw gerealiseerde gebouwen en bouwwerken in Hoorn zijn bij oplevering brandveilig;*
2. *Bestaande gebouwen die worden bezocht in het kader van toezicht brandveiligheid moeten voldoen aan minimaal rechtens verkregen niveau (bouwvergunning) met een minimum ondergrens van bestaande bouw niveau van BBL.*

Indicator:

1. *Afname van het aantal geconstateerde overtredingen van brandveiligheidsvoorschriften (0 jaar = 2024 op basis van data van de VR NHN).*
2. *Afname van het aantal handhavingsverzoeken en handhavingsbesluiten, legalisatieverzoeken (met omschrijving brandveiligheid) en rapporten met risico hoog en middel over overtredingen brandveiligheid (0 jaar = 2024).*

4b.4. Openbare ruimte

Voor de uitvoering van de APV-taken in de openbare ruimte en andere bijzondere wetten zijn prioriteiten gesteld. Dit is gebaseerd op verschillende vormen van overlast die in de gemeente voorkomen. Daarbij is gebruik gemaakt van de meldingen die de gemeente ontvangt van haar inwoners en ondernemers en de constatering van de toezichthouders die dagelijks in de openbare ruimte surveilleren. De onderwerpen die hoge prioriteit hebben bij de inzet van toezicht in de openbare ruimte zijn:

- Parkeeroverlast door foutgeparkeerde voertuigen; voorkomen van parkeerexcessen (inclusief inzet bij onderwijsinstellingen);
- Overlast door jongeren (geluidsoverlast, vernielingen en vandalisme; ook in relatie tot alcohol en drugsgebruik);
- Afval (verkeerd aanbieden, afvaldumpingen);
- Controle op evenementen (meer dan 1000 bezoekers);
- Controle op horeca en coffeeshops (eisen uit Alcoholwet, Wet op de Kansspelen en APV);
- Gevaarlijke dieren (bijtincidenten);
- Gebiedsprojecten zoals Stadsstrand en rond stations in Hoorn;
- Vuurwerk;
- Agressie tegen boa's/toezichthouders.
- Ondernijning (aankoop illegale prostitutie en kansspelen, strijdig gebruik objecten bedrijventerreinen)

Het toezicht en de handhaving gebeurt door de buitengewone opsporingsambtenaren (BOA's) van de gemeente. Monitoring vindt plaats aan de hand van fixie meldingen en de wekelijks ontvangen meldingen over incidenten en overlastlocaties van de politie.

Doel (bron: Veiligheidsambitie 2026 Hoorn): *Overlastlocaties brengen we in beeld om de overlast zo snel mogelijk in te dammen en een bijdrage te leveren aan de leefbaarheid in de wijken.*

Indicator:

- a. top 3 van wijken met de meeste overlast;
- b. wijken met de procentueel meeste toe- of afname van overlast.

4b.5 Kinderopvang

Het toezicht wordt op grond van de Wet kinderopvang (Wko) onder verantwoordelijkheid van de gemeente uitgevoerd door de GGD HN. Zij houdt voor de gemeente toezicht op:

- De voorzieningen voor kinderdagopvang, buitenschoolse opvang;
- De voorzieningen voor gastouderopvang en gastouderbureaus.

Op grond van de inspectierapporten die de toezichthouders van de GGD HN aanleveren, worden – indien nodig – handhavingsmaatregelen genomen door de gemeente.

Doel:

Voorzieningen in Hoorn voldoen aan de eisen van de Wet kinderopvang; er is een kwalitatief goede opvang en een veilige en gezonde omgeving voor kinderen bij de verschillende kinderopvangvoorzieningen.

Indicator:

Afname aantal geconstateerde overtredingen van kinderopvangvoorschriften bij voorzieningen (0 jaar =2024).

4. Uitvoeringsstrategie

Bij het realiseren van de bestuurlijke opgaven en de uitvoering van de U&H taken staat de U&H organisatie in verbinding met de inwoners, maatschappelijke organisaties en bedrijven in de stad. De volgende principes zijn daarbij leidend:

- De naleving van landelijke en lokale wet- en regelgeving staat niet ter discussie. De gemeente biedt in het omgevingsplan inwoners en ondernemers voldoende ruimte om met eigen oplossingen te komen en zal daarbij, waar nodig, ook faciliteren. Bijvoorbeeld in de vorm van burgerparticipatie. Dit is een voortzetting van het beleid van de afgelopen jaren, maar vraagt nog genoeg inspanning en doorzettingsvermogen van de organisatie.
- De aanpak gericht op preventie blijft centraal staan, dat wil zeggen in het voorkomen van overtredingen. Dit gebeurt bijvoorbeeld door te zorgen dat inwoners en ondernemers voldoende op de hoogte zijn van de regels, dat de regels duidelijk, doelgericht en proportioneel zijn en dat wordt voorkomen dat situaties escaleren en handhavend optreden nodig is. Voorlichting, bemiddeling, zo vroeg mogelijk in contact komen met een initiatiefnemer of (maatschappelijke) ondersteuning kunnen daarbij instrumenten zijn.
- Waar toch regels worden overtreden, treedt het gemeentebestuur handhavend op. Daarbij onderschrijft het bestuur op hoofdlijnen de landelijke handhavingsstrategie (LHSO), aangevuld met eigen accenten.

Leidend voor de wijze waarop het U&H-instrumentarium wordt ingezet is de 'uitvoeringsstrategie'. Het vastleggen is een wettelijke verplichting vanuit de Omgevingswet. De uitvoeringstrategie bestaat uit een aantal onderdelen:

- Preventiestrategie
- Vergunningstrategie
- Toezichtstrategie
- Handhavingsstrategie
- Gedoogstrategie

Voor de uitvoering worden prestatie-indicatoren (KPI's) opgesteld om de realisatie van de uitvoeringsstrategie te kunnen monitoren en waar nodig bij te sturen. De strategieën die de gemeente Hoorn volgt zijn hierna op hoofdlijnen uitgewerkt. In het Processenplein gemeente Hoorn zijn deze strategieën nader uitgewerkt.

4.1 Preventiestrategie

Investeren in de preventiestrategie is belangrijk om goed naleefgedrag aan te moedigen. Voorkomen is beter dan genezen. Aan de voorkant zaken goed regelen en zo snel mogelijk met een initiatiefnemer in gesprek gaan. Als bijvoorbeeld een illegale verbouwing van een monumentaal pand wordt stilgelegd levert dat waarschijnlijk niet alleen veel 'gedoe' op, maar brengt het voor de gemeente én de initiatiefnemer ook (hoge) kosten met zich mee. Bovendien bestaat de kans dat een deel van de monumentale waarde al verloren is gegaan. Het is belangrijk dat inwoners en ondernemers goede voorlichting krijgen over wat de regels en de mogelijkheden zijn om een initiatief (toch) te realiseren.

Preventie kan door:

- Dienstverlening in de vorm van voorlichting zodat een ieder bekend is met de regels (informatie verstrekken, beantwoorden van vragen, vooroverleg voeren met een initiatiefnemer of brancheorganisatie, etc.).

- Aanvragers van een omgevingsvergunning (extra) begeleiden bij hun initiatief. Bijvoorbeeld in de vorm van vroegtijdig overleg over het initiatief, brochures, aanvullende informatie op de website, contact voorafgaand aan het indienen van de vergunningaanvraag, etc.
- Toezichthouder en boa's zijn zichtbaar in de wijk en aanspreekbaar voor inwoners en ondernemers.
- Bemiddeling aanbieden daar waar er klachten zijn of dreigen rond een initiatief.
- Door actieve openbaarmaking bijdragen aan een meer algemene bewustwording, bijvoorbeeld van een convenant over verduurzaming van een wijk of bij de sluiting van een pand waar een hennepkwekerij is aangetroffen.
- Meer gerichte gedragsbeïnvloeding, bijvoorbeeld waar het gaat om bewustzijn van brandveiligheidsrisico's (melding brandveilig gebruik).
- Samenwerking zoeken, bijvoorbeeld met Parkmanagement Hoorn op bedrijfsterreinen waar het gaat om het terugdringen van verrommeling en illegaal gebruik van panden.
- Het resultaat van handhavingsactiviteiten is zichtbaar, bijvoorbeeld sluiting van een pand.

Het algemene uitgangspunt is dat de initiatiefnemer een eigen verantwoordelijkheid heeft in het aanleveren van een goede en ontvankelijke, dat wil zeggen volledig ingediende, aanvraag. Dit voorkomt ook dat het aantal buiten behandeling gestelde aanvragen wordt beperkt. In het kader van de preventiestrategie zal de gemeente zorgen dat regels voldoende duidelijk zijn. Dat geldt zeker met het oog op de veranderingen onder de Omgevingswet.

Doel

Preventieve dienstverlening leidt tot een toename van het aantal ontvankelijke aanvragen waardoor de initiatiefnemer eerder duidelijkheid heeft over zijn aanvraag en dit tijdswinst oplevert bij de plantoetsers.

Indicator:

- 60% van de ingediende initiatieven (aanvraag vergunning) is bij eerste aanvraag ontvankelijk (0 jaar = 2024).*
- Afname van het aantal initiatieven (vergunning aanvraag en melding) dat buiten behandeling of niet ontvankelijk worden gesteld (0 jaar = 2024).*

4.2 Vergunning strategie

Activiteiten die onder de Omgevingswet of lokale regelgeving (zoals de VFL) vallen moeten voldoen aan voorwaarden. Soms is een omgevingsvergunning nodig, bijvoorbeeld bij nieuwbouwprojecten, verbouwingen aan monumenten of voor grotere evenementen. Voor minder ingrijpende activiteiten, zoals een kleine verbouwing, volstaat in de regel een melding dat de activiteit wordt uitgevoerd. Dat laatste is belangrijk zodat de gemeente eventueel een controle kan uitvoeren. Meer specifiek heeft de gemeente de volgende taken als het gaat om vergunningverlening:

- het verlenen, weigeren, wijzigen of (gedeeltelijk) intrekken van een vergunning of ontheffing;
- het behandelen van een melding;
- het besluiten over maatwerkvoorschriften en/of gelijkwaardigheid;
- het afgeven van (bindende) adviezen bij buitenplanse afwijkingen.

Een besluit nemen over het al dan niet vereisen van een Milieueffect rapportage (MER, m.e.r. beoordeling) is een taak van de OD NHN en is geborgd in de organisatie en uitvoering van deze dienst.

Vergunningverlening levert een bijdrage aan het verbeteren van de kwaliteit van de fysieke leefomgeving en het naleven van de regels die van toepassing zijn. Voor het bepalen van de acceptabele kwaliteit moeten de verschillende belangen tussen de voorgenomen activiteiten en de gevolgen voor de fysieke leefomgeving zorgvuldig zijn

afgewogen. De belangrijkste toetsingskaders zijn het omgevingsplan, Verordening Fysieke Leefomgeving gemeente Hoorn, de Welstandsnota en het Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl).

Vergunningen moeten kwalitatief goed zijn. Dat houdt enerzijds in dat ze voldoende ruimte bieden aan een te nemen initiatief en de omgevingskwaliteit borgen. Anderzijds moet een vergunning de initiatiefnemer de handvatten bieden om de gestelde regels na te leven en moet de vergunning handhaafbaar zijn. Vergunningen die door of namens de gemeente Hoorn zijn verleend, voldoen aan de volgende eisen:

- de vergunningen zijn afgestemd op geldende (landelijke, provinciale en lokale) wet- en regelgeving;
- de vergunningverlening gebeurt in de geest van de Omgevingswet ("ja tenzij" i.p.v. "nee mits");
- er vindt een integrale afweging plaats;
- het vergunningproces is transparant en juridisch correct en wordt binnen de wettelijke termijnen afgerond.

In voorkomende gevallen kan de gemeente besluiten om een Bibob-toets uit te voeren. Dat wil zeggen als er signalen zijn dat de vergunning mogelijk gebruikt wordt om criminele of illegale activiteiten mogelijk te maken.

Doel:

Het voorkomen van aanvragen die niet binnen de wettelijke termijn zijn afgehandeld (voorkomen toepassen Wet Dwangsom).

Indicator:

99% van de aangevraagde omgevingsvergunningen en ingediende sloop- en gebruiksmeldingen zijn binnen de wettelijke termijn afgehandeld (wettelijke termijn is inclusief de wettelijke mogelijkheden om de aanvraag te verdagen).

4.3. Toezichtstrategie

Toezicht is belangrijk om zicht te houden op de naleving van wet- en regelgeving en waar nodig (handhavend) te kunnen optreden. Daarnaast draagt toezicht ook bij aan het zicht houden en krijgen op ontwikkelingen of patronen en kan op basis daarvan worden afgewogen of een andere strategie nodig is. Of dat bepaalde ontwikkelingen of patronen een signaal kunnen zijn voor andere teams om in actie te komen of om het beleid bij te stellen.

Als er overtredingen zijn of dreigen, treden de gemeentelijke toezichthouders van team ROB op. Daarbij wordt rekening gehouden met de ernst van de overtreding én naar de reden van de overtreding. Niet of onvoldoende naleven kan een bewuste keuze zijn van degene die wordt gecontroleerd. Maar kan ook een gevolg zijn van het onvoldoende kennen van de regels. Het uitvoeren van een controle is een gelegenheid om waar nodig aanvullende voorlichting te geven. Daar staat tegenover dat als de overtreding een groot risico voor bijvoorbeeld (brand en/of constructieve) veiligheid of gezondheid inhoudt of er al schade aan een monument is aangericht, er in lijn met de Landelijke Handhavingsstrategie Omgevingsrecht (LHSO) handhavend wordt opgetreden.

De uitvoering van het toezicht vindt op verschillende manieren plaats:

- Administratief toezicht
- routinematig toezicht;
- risicogericht toezicht;
- tijdens en volgend op het bouw- of sloopproces;
- thematisch/projectmatig toezicht;
- naar aanleiding van meldingen, handhavingsverzoeken of klachten;
- als vervolg op een eerdere controle of handhavingsbesluit;

- Incidenteel toezicht;
- Toezicht op kwaliteitsborger.

Sommige controles zijn altijd onaangekondigd. Bijvoorbeeld na het stilleggen van bouw- of sloopwerkzaamheden, bij (vermoeden van) strijdig gebruik of ondermijnende criminele activiteiten (drugspand, illegale bewoning, etc.). In zo'n geval zal een controle in de regel samen met de politie worden uitgevoerd.

Door het in werking treden van de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen vervalt gefaseerd de bouwtechnische toetsing door de gemeente. Dat geldt in de planperiode van 2025-2028 vooralsnog alleen voor de nieuw- en verbouw van kleinere bouwwerken (woningen, kleine bedrijfspanden etc.). In plaats hiervan vindt toetsing door een zogenaamde kwaliteitsborger plaats die een borgingsplan opstelt dat voor aanvang van de bouw moet worden overlegd aan de gemeente. Voor overige bouwwerken blijft de gemeente verantwoordelijk voor de bouwtechnische toetsing.

De prioriteiten in het toezicht zijn bepaald aan de hand van een omgevings(risico)analyse en de gemeentelijke opgaven. Deze worden jaarlijks in het uitvoeringsprogramma nader gespecificeerd of bijgesteld. Bijvoorbeeld op basis van nieuwe inzichten, ontwikkelingen (beleid, wetgeving, samenleving) of ervaringen uit het toezicht in het jaar ervoor.

Doel:

Verbeteren van de informatieplicht van initiatiefnemer over de start van een initiatief.

Indicator:

1. In 80% van de verleende vergunningen is bekend dat de bouwwerkzaamheden van het initiatief zijn gestart (startmelding) (0-jaar = 2024)
2. In 80% van de verleende vergunningen is bekend wanneer de werkzaamheden van het initiatief zijn gestart (startmelding).

4.4. Handhavingstrategie

Bij een overtreding treedt de handhavingstrategie in werking. Deze strategie volgt op hoofdlijnen de LHSO. Die bestaat uit een aantal stappen:

1. Het kwalificeren van een overtredingssituatie: de ernst van de gevolgen voor de fysieke leefomgeving én de typering van de overtreder (van 'goedwillend' tot 'notoir crimineel').
2. Het bepalen van eventueel verzwarende aspecten: onomkeerbaarheid situatie, recidive, financieel gewin overtreder, andere strafbare feiten etc.
3. Het bepalen van de interventie: van 'aanspreken' tot 'bestuurs- en strafrechtelijk ingrijpen'.
4. Eventuele afstemming tussen de betrokken handhavingpartners en andere instanties.
5. Het vastleggen van de afspraken en het optreden zelf.

Een gemeente heeft verschillende instrumenten tot haar beschikking om te handhaven. Bestuursrechtelijk zijn dat een

- last onder dwangsom (LOD);
- een last onder bestuursdwang (LOB);
- het schorsen of intrekken van een vergunningen;
- het opleggen van een bestuurlijke boete;
- het uitoefenen van verscherpt toezicht door opleggen bouwstop en pandblokkade.

Bij een dreigende overtreding of een dreigende illegale situatie kan een gemeente, in bepaalde situaties wanneer de overtreding met een aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid gaat plaatsvinden, een preventieve last onder

dwangsom of bestuursdwang opleggen. Ook kan op grond van de Opiumwet en Gemeentewet panden worden gesloten in verband met aanwezigheid van respectievelijk drugs en wapens of explosies.

In de handhavingstrategie van de gemeente Hoorn is het uitgangspunt dat de overtreding ongedaan gemaakt wordt en eventuele schade wordt hersteld. De basis voor de handhaving is de LHSO. Bij de inzet daarvan onderscheidt de gemeente wel een aantal gradaties. Afhankelijk van de situatie zal de gemeente in eerste aanleg het gesprek aangaan met de overtreder: is deze bereid de overtreding ongedaan te maken en eventuele schade te herstellen? Daar worden afspraken over gemaakt en termijnen voorgesteld. Soms wordt daarbij toch een bestuurlijke maatregel opgelegd als 'stok achter de deur'. Die wordt pas geëffectueerd als de gemaakte afspraken niet zijn nagekomen. Dit is ook de lijn in het geval de gemeente zelf in overtreding is (constructie, brandveiligheid, gebruik, welstand). Dan worden het management en/of college geïnformeerd en in de gelegenheid gesteld de overtreding te beëindigen, deze in de toekomst te voorkomen en zo nodig de schade te herstellen.

Als een overtreding een acuut gevaar met zich meebrengt, er onherstelbare schade is aangericht, er sprake is van recidive (herhaalde overtreding) of niet meewerken aan herstelafspraken, wordt er altijd handhavend opgetreden. Bestuursrechtelijke handhaving is gericht op het herstel van de oorspronkelijke situatie. Bij een last onder dwangsom of last onder bestuursdwang krijgt de overtreder een hersteltermijn aangeboden waarbinnen de overtreding moet zijn beëindigd. Als de overtreding na deze gestelde termijn niet is beëindigd, dan kan de bestuurlijke maatregel geëffectueerd worden. Bestuurlijke maatregelen die zijn gericht op het voorkomen van herhaling én in situaties waar het direct beëindigen van de activiteit noodzakelijk is (spoedeisende bestuursdwang) worden altijd geëffectueerd als een overtreding niet wordt opgeheven.

Handhavingsgronden bij bouwwerkzaamheden die onder de Wkb vallen

- *Geen volledige melding bij bouwwerken in Gevolgklasse 1;*
- *Dossier dat gemeente krijgt aangereikt niet volledig;*
- *Borger/ instrumentaanbieder is niet meer bevoegd om kwaliteitsborging uit te voeren;*
- *Wijziging van Gevolgklasse tijdens de bouw;*
- *Constatering van kwaliteitsborger, waardoor kwaliteitsborger geen verklaring kan afgeven.*

Er kan sprake zijn van een afwijking van de voorschriften. In vervolg daarop kunnen er maatregelen zijn getroffen die tot hetzelfde beschermingsniveau leiden (gelijkwaardigheid). Indien op een andere wijze dezelfde veiligheid, bescherming van de gezondheid, bruikbaarheid, energiezuinigheid en bescherming van het milieu wordt gerealiseerd, kan de gemeente een 'besluit gelijkwaardige voorziening' nemen.

Er zijn ook situaties dat er formeel wel sprake is van een overtreding en er geen sprake is van een gelijkwaardige oplossing, maar dat de illegale situatie in principe wel te vergunnen (te legaliseren) is. In dat geval wordt de overtreder uitgenodigd om een vergunningaanvraag in te dienen.

Doel:

Handhaving is de activiteit die bijdraagt aan de naleving van wetten en regels en is gericht op twee soorten gedrag: gedrag dat we niet willen verbieden, maar wel willen regelen.

Indicator:

90% van de overtredingen heeft niet geleid tot het opleggen van een handhavingsbesluit (bijvoorbeeld last onder dwangsom of bestuursdwang).

4.5. Gedoogstrategie

In zeer uitzonderlijke situaties kan de gemeente afgezien van handhaving en de overtreding gedogen. Dat is altijd aan een termijn gebonden en niet langer dan strikt genomen noodzakelijk. Conform het landelijke beleidskader gedogen (Gedogen in Nederland, 1996) hanteert de gemeente daarbij de volgende lijn:

- De activiteit is verantwoord uit het oogpunt van bescherming van de fysieke leefomgeving;
- Er bestaat concreet uitzicht op legalisatie van de activiteit;
- Een ontvankelijke vergunningaanvraag is ingediend én een voorlopige inschatting is gemaakt waaruit blijkt dat de activiteit vergunbaar is, indien vooruitlopend op besluitvorming omtrent vergunningverlening wordt afgezien van handhaving;
- Er dient sprake te zijn van bijzondere omstandigheden die afzien van handhaving in het concrete geval rechtvaardigen.

De gemeente gedooft niet als er bij de overtreder sprake is van recidive en/of calculerend gedrag, er sprake is van strijdigheid met andere wet- en regelgeving, als er gebouwd is zonder of in afwijking van de vergunning of belangen van derden zwaarder wegen dan het belang van de initiatiefnemer.

Als de gemeente een situatie gedooft, gebeurt dat uitdrukkelijk en schriftelijk, wordt het gedogen beperkt in omvang en tijd, is sprake van een zorgvuldige kenbare belangenafweging en vindt er controle plaats op het naleven van de afspraken.

Doel:

Gedogen is een uitzondering en beperkt in omvang en/of in tijd.

Indicator:

In het geval van een overtreding waar in een uitzonderlijke situatie is afgezien van handhaving is het beleidskader gedogen gevolgd.

5. Organisatie en Kwaliteitsborging

Het is belangrijk dat de kwaliteit van de organisatie en uitvoering van de U&H-taken is geborgd. Dit is een wettelijke eis en ook vastgelegd in de 'Verordening kwaliteit Vergunningverlening Toezicht en Handhaving' die op 17 oktober 2023 door de gemeenteraad is vastgesteld. In dit hoofdstuk is samengevat hoe de organisatie en kwaliteitsborging eruitzien.

5.1 Organisatie

Verantwoordelijke teams

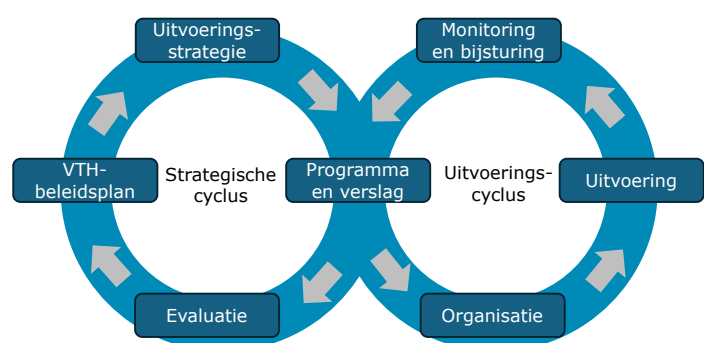
Binnen de gemeente zijn de volgende teams verantwoordelijk voor de U&H-taken zoals geschetst in dit Beleidsplan U&H.

- *Ruimtelijke ontwikkeling en Bouwen (ROB)*: behandeling vergunningaanvragen op grond van de Omgevingswet, behandeling initiatieven en aanvragen die niet in het omgevingsplan passen (B)OPA's), adviseren van aanvragers adviseren en het houden van toezicht.
- *Erfgoed*: verantwoordelijk voor het behoud en onderhoud van de monumenten en het cultureel erfgoed, de kwaliteit van de openbare ruimte en het zichtbaar en beleefbaar maken van het Hoornse erfgoed.
- *Kwaliteitsmanagement en Ontwikkeling (K&O)*: juridische afhandeling van bezwaarprocedures, juridische handhaving bouwen, brandveiligheid, juridische kwaliteitszorg, juridische vraagbaak voor de andere teams binnen het domein SOB.
- *Veiligheid en Toezicht*: uitvoering van en toezicht houden op diverse bijzondere wetten zoals Alcoholwet, APV en de Afvalstoffenverordening; het team ROB is ondersteunend in de aanpak van ondermijning, bijvoorbeeld door als oren en ogen te fungeren, deel te nemen aan integrale controles en panden feitelijk te sluiten.

Interne samenwerking

De interne samenwerking gebeurt vooral met de teams Veiligheid en Toezicht (aanpak misstanden bij ondermijning), Erfgoed (monumenten), Dienstverlening (BRP controle), Stedelijke Ontwikkeling (omgevingsvisie en -plan) en Projectmanagement (duurzaamheid/circulaire economie).

Voor een effectieve en efficiënte inzet van U&H organisatie is een meer gelijkwaardige synergie nodig tussen beleid en uitvoering. De gewenste praktijk is een (meer) gelijkwaardige en samenhangende relatie tussen beleid en uitvoering. Met andere woorden beleid moet niet alleen vertaald worden naar de uitvoering, maar ervaringen in de uitvoering leiden ook weer tot beleidsvragen en mogelijk nieuwe beleidsopgaven en -keuzes. Een gekantelde BIG8 is een betere weergave van de (gewenste) beleids- en uitvoeringscyclus. In een verbetering van het samenspel tussen beleid en uitvoering wordt gedurende deze beleidsperiode 2025-2028 nadrukkelijk geïnvesteerd.

Externe samenwerking

Bij de uitvoering van de U&H-taken werkt de gemeente vooral samen met de volgende externe partners.

- *Veiligheidsregio Noord-Holland Noord*: de VRN HN voert voor de gemeente het toezicht op brandveiligheid uit, evenals de advisering ten aanzien van brandveiligheid bij bouwaanvragen. Daarnaast wordt samen met de brandweer ingestoken op preventie. Dit is vastgelegd in een dienstverleningsovereenkomst (DVO).
- *Omgevingsdienst Noord-Holland Noord*: de ODN HN voert voor de gemeente de U&H-taken op het gebied van milieu uit en voorziet de gemeente waar nodig met specialistisch (milieu)advies. Afspraken zijn vastgelegd in een dienstverleningsovereenkomst (DVO).
- *GGD Hollands Noorden*: de GGD HN voert het toezicht op de Wet kinderopvang (Wko), meer specifiek de voorzieningen voor kinderdagopvang, buitenschoolse opvang en gastouderbureaus en de voorzieningen voor gastouderopvang.
- *Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier*: samenwerking gaat over onder meer bouwwerken die worden geplaatst op/aan het water dan wel bij aanpassing van een watergang.

Daarnaast is er samenwerking met de andere Westfriese gemeenten op onder meer de opgaven over 'wonen en leefbaarheid' maar ook bij de 'energietransitie en klimaatadaptatie'. Ingeval van incidenten en toezichtacties gaat het om samenwerking met politie NH, Nederlandse Arbeidsinspectie en FIOD. Dit gebeurt bijvoorbeeld bij controles op bedrijventerreinen. Ook met woningcorporaties is er samenwerking waar het gaat om initiatieven die hun woningvoorraad betreffen en er sprake is van toezicht- en handhavingsacties op illegale activiteiten in hun woningen.

Personele en financiële middelen

De beschikbare personele en financiële middelen zijn de basis voor de uitvoering van de Omgevingswet taken. Met de vaststelling van de begroting zijn deze middelen geborgd. De financiële middelen in de begroting zijn vervolgens opgenomen in het personeelssysteem. Zo blijft er overzicht op de U&H formatie. In het U&H plan 2025 wordt jaarlijks aangegeven of de formatie en financiële middelen voldoende zijn om de U&H taken uit te voeren en de doelstellingen te realiseren.

Afstemming met ketenpartners

De gemeente heeft afspraken gemaakt met de VR NHN, OD NHN en GGDHN. Deze partners controleren op brandveiligheid, milieu en bodem en kinderopvanglocaties. De benodigde capaciteit die deze partners inzetten voor de gemeentelijke taken, zijn geregeld in de Dienstverleningsovereenkomsten (DVO) die met deze partijen zijn afgesloten. Afstemming met andere partners zoals Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier en politie vindt plaats op casusniveau of bij projecten.

5.2. Kwaliteitsborging

Kwaliteitsborging van de organisatie

De kwaliteit van de organisatie en daarmee de uitvoering wordt geborgd door:

- horizontaal toezicht door de gemeenteraad op het voldoen aan de kwaliteitscriteria op basis van de Verordening kwaliteit U&H;
- duidelijk interne en externe rolverdeling en toebedeling van verantwoordelijkheden;
- functiescheiding tussen onder andere vergunningverlening en toezicht, toezicht in de bouw- en gebruiksfase, vergunningverlening/advisering en handhaving en waar nodig functieroulatie;
- bereikbaarheid en beschikbaarheid van medewerkers, ook buiten kantooruren;
- jaarlijkse toetsing aan het voldoen aan de kwaliteits- en procescriteria;
- het permanent op peil houden van de vak kennis;
- zorgen voor de benodigde financiële middelen.

Monitoring

Er is een start gemaakt om de doelstellingen uit de U&H Beleidsplan te monitoren. Hiervoor zijn indicatoren benoemd. Ook voor de uitvoeringsstrategieën van de U&H organisatie zijn prestatie-indicatoren (KPI's) opgesteld. De opzet en toepassen van het monitoringsysteem is in deze beleidsperiode een ontwikkelproces.

Kwaliteitsborging plannen: evaluatie jaarlijkse U&H plan en Beleidsplan

Het voorliggende Beleidsplan U&H is samen met een jaarlijks uit te voeren omgevings(risico)analyse en evaluatie van het jaarplan de basis voor het (jaarlijkse) nieuwe jaarplan. Dit plan geeft ook zicht op de aansluiting van de capaciteit op de uit te voeren taken. Dit sluit aan op de eisen van de proces- en kwaliteitscriteria omgevingsrecht. De uitkomst van de evaluatie wordt gebruikt voor het jaarverslag.

Periodiek, maar in ieder geval voor het einde van deze beleidstermijn evalueren we dit plan. We beoordelen dan of:

- de in dit U&H Beleidsplan genoemde beleidsdoelen zijn bereikt;
- de extra activiteiten uit het U&H Uitvoeringsplan zijn uitgevoerd.